

Szanowny Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

27 marca 2013 roku

**Opinia w przedmiocie cywilnych środków egzekwowania praw własności intelektualnej
(stosowanie dyrektywy 2004/48/WE, dalej „Dyrektywa”)**

Szanowny Panie Ministrze,

Na wstępie chcielibyśmy podziękować za możliwość wzięcia udziału w konsultacjach społecznych na temat cywilnych środków egzekwowania praw własności intelektualnej. Z dużą uwagą i zainteresowaniem zapoznaliśmy się ze skierowanym do nas pismem. Działalność reprezentowanej przez nas organizacji BSA – The Software Alliance (dalej jako: „BSA”) jest ściśle związana z prawem własności intelektualnej. Dla BSA, jako organizacji zrzeszającej producentów oprogramowania i sprzętu komputerowego, prawa własności intelektualnej mają strategiczne znaczenie. Skuteczne egzekwowanie praw własności intelektualnej stanowi jeden z fundamentów istnienia i funkcjonowania całej branży oprogramowania komputerowego.

Z uwagi na bardzo szeroki zakres pytań przedstawione poniżej odpowiedź dotyczyć będą jedynie tych aspektów z którymi spotykamy się w praktyce i które są najważniejsze z perspektywy naszej działalności. Najistotniejszym zagadnieniem jest problem zabezpieczania dowodów, który jest uregulowany w art. 7 Dyrektywy, a który w naszym przekonaniu nie został właściwie implementowany (uwagi w części A niniejszego pisma). W części B odniesiemy się do niektórych pytań z kwestionariusza.

CZĘŚĆ A

Zabezpieczenie dowodów

Zgodnie z art. 7 Dyrektywy „Państwa Członkowskie zapewniają że, nawet przed wszczęciem postępowania nad meritum sprawy, właściwe organy sądowe mogą na wniosek strony, która

przedstawiła należyte dostępne dowody uzasadniające jej roszczenie z tytułu naruszenia jej prawa własności intelektualnej lub zagrożenia naruszeniem tego prawa, nakazać szybkie i skuteczne środki tymczasowe zapewniające zachowanie dowodów dotyczących zarzucanego naruszenia, pod warunkiem ochrony informacji poufnych (...)".

Obecne uregulowanie art. 80 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej „Ustawa”) oraz stosowne przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie stanowią wystarczającej podstawy do przeprowadzenia skutecznego zabezpieczenia dowodów. Wynika to z następujących powodów:

(a) Problem udziału obowiązanego w postępowaniu o udzielenie zabezpieczenia dowodów

Celem zabezpieczenia dowodów jest utrwalenie ich treści w taki sposób, by można było ją odtworzyć w toku późniejszego postępowania. Dla swojej skuteczności i zagwarantowania celu zabezpieczenia, postępowanie o udzielenie zabezpieczenia dowodów dot. naruszenia majątkowych autorskich nierzadko powinno być wszczęte (a czasem również przeprowadzone) bez wiedzy obowiązanego.

Powyższy postulat dotyczy zwłaszcza sytuacji, w których istnieje uzasadnione ryzyko, że przeciwnik naruszający prawa autorskie mógłby pozbyć się obciążających go dowodów lub uniemożliwić ich zabezpieczenie (np. ukryć dowody). Tytułem przykładu: gdy naruszenie praw autorskich polega na nieuprawnionym korzystaniu z oprogramowania komputerowego, dowodem, który powinien być zabezpieczony, jest opinia biegłego informatyka sporządzona na podstawie przeprowadzonych oględzin. Wykonanie tego rodzaju zabezpieczenia w praktyce polega na osobistym przybyciu biegłego do siedziby (miejscza zamieszkania) przeciwnika i zbadaniu komputera (komputerów), a także na utrwaleniu informacji nt. programów komputerowych używanych na badanych komputerach. Podstawowym problemem związanym z wykonaniem tego rodzaju zabezpieczenia jest przeprowadzenie oględzin w taki sposób, by obowiązany nie wiedział o planowanym terminie rozpoczęcia oględzin, a tym samym nie miał możliwości uprzedniego usunięcia spornego oprogramowania lub wręcz usunięcia sprzętu przed zabezpieczeniem dowodu.

Przepis art. 80 Ustawy nie rozstrzyga czy wniosek o udzielenie zabezpieczenia, jak i postanowienie sądu w tym przedmiocie należy doręczać obowiązанemu przed przystąpieniem do zabezpieczenia dowodu, czy też postanowienie takie winno być doręczone przeciwnikowi w momencie przystąpienia do zabezpieczenia dowodu. Natomiast zabezpieczenie dowodu na gruncie przepisów kodeksu postępowania cywilnego może być dopuszczone bez wzywania przeciwnika tylko w wypadkach niecierpiących zwłoki albo gdy przeciwnik nie może być wskazany lub gdy miejsce jego pobytu nie jest znane (art. 313 kpc). Może budzić pewne wątpliwości, czy art. 313 k.p.c. obejmuje swym zakresem również sprawy, w których brak doręczenia przeciwnikowi postanowienia miałby wynikać z obawy przed zniweczeniem środków dowodowych w reakcji na postanowienie o zabezpieczeniu dowodu. Literalne brzmienie przepisu nie zawiera takiej regulacji.

Dodatkowo warto zauważyć, że przepisy o zabezpieczeniu roszczeń w postępowaniu cywilnym wprost przewidują rozpoznanie wniosków o udzielenie zabezpieczenia na posiedzeniu niejawnym. Odesłanie z art. 80 ust. 6 pr. aut. nakazujące stosowanie do postępowania w przedmiocie zabezpieczenia dowodów niektórych przepisów dotyczących zabezpieczenia roszczeń nie uwzględnia art. 735 § 1 k.p.c. (*wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej*), co bywa interpretowane jako zakaz stosowania powyższego przepisu, a więc brak możliwości rozpoznawania wniosków o zabezpieczenie dowodów na posiedzeniu niejawnym.

(b) Sposób wykonania postanowienia o zabezpieczeniu dowodu

Kwestią jeszcze bardziej istotną, niż omówione powyżej uniemożliwienie przeciwnikowi „przygotowania się” do zabezpieczenia dowodu jest często zapewnienie prawidłowego i niezakłóconego przebiegu zabezpieczenia dowodu. Jest to szczególnie istotne, jeżeli w czynnościach zmierzających do zabezpieczenia dowodu nie będzie uczestniczył sąd, a zabezpieczenie dowodu ma polegać na dokonaniu oględzin przez biegłego, które to oględziny następnie miałyby posłużyć jako materiał do sporządzenia dowodu w postaci opinii biegłego. Można sobie bowiem wyobrazić, że przeprowadzenie dowodu może napotkać opór przeciwnika (przeciwnik może np. odmówić okazania biegłemu komputerów lub usuwać z nich oprogramowanie w toku przeprowadzania oględzin).

Jest to szczególnie istotne jeżeli się zważy, że kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje wyraźnej sankcji dla przeciwnika, który odmówiłby biegłemu dostępu do przedmiotu oględzin, co przy jednoczesnych trudnościach w zdobyciu innych dowodów naruszenia majątkowych praw autorskich może czynić ochronę uprawnionych zupełnie iluzoryczną.

W praktyce zabezpieczenie dowodu może okazać się możliwe do przeprowadzenia jedynie przy udziale komornika sądowego, który w razie potrzeby jest upoważniony do zastosowania środków przymusu w celu realizacji orzeczeń sądowych (np. przełamania oporu przeciwnika przed okazaniem biegłemu przedmiotu oględzin). Jak wskazano wyżej, art. 80 ust. 6 pr. aut. nie odsyła do art. 743 § 1 k.p.c., co może być interpretowane jako brak podstaw do nadania postanowieniu o zabezpieczeniu dowodów klauzuli wykonalności, co otwiera stronie możliwość do złożenia wniosku o wykonanie orzeczenia (tu: postanowienia o zabezpieczeniu dowodów) przez organ egzekucyjny. Brak klauzuli wykonalności skutkuje w praktyce tym, że komornik sądowy nie chce i nie może działać jako organ egzekucyjny.

Kwestia wykonania postanowienia o zabezpieczeniu dowodu wymaga interwencji ustawodawcy, przy czym najwłaściwszym rozwiązaniem wydaje się umożliwienie wykonania postanowienia o zabezpieczeniu dowodów przez organ egzekucyjny. W innym przypadku, możliwość zabezpieczenia dowodu zależy od dobrej lub złej woli podmiotu naruszającego prawa autorskie.

(c) Sposób doręczenia przeciwnikowi postanowienia o zabezpieczeniu dowodu

Z powyżej opisanego braku szczegółowej regulacji co do udziału przeciwnika w postępowaniu w przedmiocie zabezpieczenia dowodu wynikają również wątpliwości co do sposobu i trybu doręczania przeciwnikowi postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia dowodu. Należy zaznaczyć, że postanowienia sądu wydane na posiedzeniu niejawnym wiążą ich adresatów od chwili ich doręczenia przez sąd (art. 360 kpc). W postępowaniu zabezpieczającym postanowienia sądu, które nadają się do wykonania w formie egzekucji, doręczane są przez odpowiednie organy egzekucyjne (art. 743 § 1 kpc). Przepis ten jednak nie znajduje zastosowania do postępowania w sprawie zabezpieczenia dowodów.

Obecnie przepisy nie zawierają wyraźnej regulacji co do sposobu doręczenia postanowienia o zabezpieczeniu dowodów przeciwnikowi. Kwestia ta nabiera szczególnego znaczenia, gdy współdziałanie przeciwnika w przeprowadzeniu dowodu jest konieczne (np. przeciwnik musi udostępnić pomieszczenie, rzeczy do wykonania oględzin przez biegłego itp.), a w zabezpieczeniu dowodu nie bierze udziału sąd.

(d) Odpowiednie zastosowanie art. 733 kpc

W myśl art. 80 ust. 6 pr. aut. do zabezpieczenia dowodów stosuje się odpowiednio art. 733 kpc, zgodnie z którym sąd, udzielając zabezpieczenia, jednocześnie wyznacza termin, w którym pismo wszczynające postępowanie powinno być wniesione pod rygorem upadku zabezpieczenia. Termin ten, zgodnie z art. 733 kpc, nie może przekraczać dwóch tygodni.

W przypadku zabezpieczenia dowodów naruszenia prawa autorskiego zabezpieczanym dowodem może być np. dowód z opinii biegłego sporządzonej na podstawie oględzin przedmiotów znajdujących się u przeciwnika (np. dowód z opinii biegłego do spraw informatyki sporządzony w oparciu o badanie komputerów znajdujących się w siedzibie przeciwnika). Dowód ten powstaje zatem dopiero po sporządzeniu opinii - zarówno sąd, jak i uprawniony, dopiero wówczas mają możliwość zapoznać się z treścią tak zabezpieczonego dowodu. Z reguły ani sąd, ani biegły, ani uprawniony nie są w stanie precyzyjnie określić *ex ante* jaki będzie termin wykonania opinii. Wydaje się dopuszczalne, aby sąd mógł w postanowieniu o zabezpieczeniu dowodu oznaczyć, że dwutygodniowy termin na wniesienie pisma wszczynającego postępowanie w sprawie rozpoczynał bieg od dnia doręczenia opinii biegłego.

CZĘŚĆ B

Odpowiedzi na pytania z kwestionariusza

Ad I Pytania ogólne

Ad 1. Celem działań BSA jest reprezentowanie interesów producentów oprogramowania i sprzętu komputerowego w zakresie podejmowania działań na rzecz bezpiecznego i zgodnego z prawem środowiska cyfrowego. Do BSA należą takie podmioty jak Adobe, Ansys, Apple,

Autodesk, Bentley Systems, CA technologies, CNC Software – Mastercam, DBA Lab S.p.A., IBM, Intel, Intuit, McAfee, Microsoft, Minitab, NedGraphics, Oracle, PTC, Quest, Rosetta Stone, SAP, Siemens PLM Software INC., Symantec, The MathWorks. Prawa własności intelektualnej mają kluczowe znaczenie w działalności producentów programów komputerowych zrzeszonych w ramach BSA. Producenci programów komputerowych uzyskują przychody z opłat licencyjnych udzielanych użytkownikom tychże programów, a umowy licencyjne determinują zakres używania produktów przez ich odbiorców. Jak w każdym przypadku dóbr niematerialnych, skuteczność praw własności intelektualnej ma podstawowe znaczenie.

Ad 2. W chwili obecnej, pomimo wzrostu świadomości społecznej w zakresie korzystania z legalnych źródeł pozyskiwania przedmiotów majątkowych praw autorskich oraz pomimo działań organów ścigania, skala naruszeń praw własności intelektualnej nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Prawa producentów oprogramowania są często naruszane zarówno na skalę komercyjną jak i niekomercyjną. Skala naruszeń jest bardzo duża, co potwierdzają statystyki policyjne z zakresu popełniania przestępstw przeciwko prawom własności intelektualnej, jak również badania zlecane przez BSA. W świetle ostatnich analiz przeprowadzonych na zlecenie BSA, wskaźnik piractwa (tj. korzystania z nielegalnego oprogramowania) w Polsce wynosi 53%, przy czym 43% użytkowników programów komputerowych otwarcie przyznaje się do korzystania z nielegalnego oprogramowania¹. Sposób naruszania praw własności intelektualnej ewoluuje. Przykładowo coraz rzadziej dochodzi do handlu nieudolnie kopiowanymi nośnikami programów komputerowych w postaci płyt CD i DVD, a coraz częściej dochodzi do prób dużo bardziej wyrafinowanych np. poprzez produkcję wysokiej klasy podróbek, bardzo dobrze imitujących oryginalne nośniki i opakowanie, często sprzedawanych w oficjalnych punktach sprzedaży. Najczęstszym źródłem pozyskiwania programów komputerowych na skalę niekomercyjną jest sieć Internet z uwagi na łatwość i szybkość dostępu do wszystkich pożądaných przez danego użytkownika treści. Powyższe statystyki obejmują zarówno komercyjne, jak i niekomercyjne wykorzystywanie bez uprawnień programów komputerowych.

Ad 3. Jako pełnomocnicy reprezentujący członków zrzeszonych w BSA uczestniczymy w postępowaniach sądowych z zakresu dochodzenia praw do oprogramowania komputerowego. W naszej praktyce spotykamy się najczęściej z naruszeniem majątkowych praw autorskich. W większości przypadków dochodzimy zaspokojenia roszczeń na drodze procesu karnego lub w drodze pozasądowej. W naszej ocenie występowanie na drodze postępowania cywilnego jest długotrwałe i nieefektywne oraz stanowi ostateczność. Z uwagi na skalę naruszeń praw autorskich do programów komputerowych, postępowanie cywilne może być traktowane jako uzupełnienie dla stosowania innych procedur prawnych (szczególnie postępowania karnego).

Ad 4. Obecnie Internet jest jednym z głównych źródeł nielegalnego udostępniania przedmiotów praw autorskich. Najczęściej udostępnianie ma charakter niekomercyjny (np. poprzez portale wymiany plików), jednakże obserwujemy również bardzo częstą aktywność o charakterze komercyjnym (np. nielegalna sprzedaż tzw. kluczy aktywacyjnych umożliwiających uruchomienie programu zabezpieczonego przez producenta specjalnym kodem), prowadzona

poprzez specjalnie w tym celu utworzone sklepy internetowe, czy np. portale aukcyjne. Oceniamy, że naruszenia w Internecie praw autorskich członków BSA ma charakter masowy. Niekomercyjny charakter udostępniania plików jest często powiązany z czerpaniem korzyści za pomocą innych modeli biznesowych, np. poprzez emisję reklam lub uzyskiwaniem wynagrodzenia z tytułu korzystania z kont utworzonych na portalach, na których masowo rozpowszechnia się pirackie oprogramowanie.

Ad 5. W naszej praktyce niezwykle rzadko spotykamy się z naruszeniami dotyczącymi autorskich praw osobistych. Roszczenia takie są wykorzystywane przez producentów sporadycznie.

Ad 6. Podstawowym celem dochodzenia roszczeń w przypadku naruszeń praw własności intelektualnej jest z jednej strony wyeliminowanie samego naruszenia i zniechęcenie naruszcyciela do dalszych naruszeń, jak również zrekompensowanie wyrządzonej szkody. Z naszego doświadczenia możemy stwierdzić, że wartość szkody przy naruszeniu praw własności intelektualnej jest bardzo różna. Obserwujemy zarówno przypadki, gdzie wartość szkody ma charakter symboliczny, aż po przypadki, gdzie jej wartość szacuje się na setki tysięcy, czy nawet miliony złotych. Wedle badań BSA szacunkowa łączna komercyjna wartość nielegalnie używanych programów komputerowych w Polsce sięga nawet 618 mln dolarów².

Ad 7. Prowadzenie procesów cywilnych wiąże się dodatkowymi, często znacznymi kosztami, długotrwałością, wręcz przewlekłością postępowań i bardzo często nieefektywnym systemem egzekucji. W aktualnym stanie prawnym właściwie brak jest czynników zachęcających do korzystania z cywilnoprawnej drogi dochodzenia takich roszczeń. Większą efektywność można uzyskać w toku pozasądowych negocjacji ugodowych oraz w toku postępowania karnego (choć i w takim przypadku spotykamy liczne problemy). Z uwagi na skalę naruszeń praw autorskich do programów komputerowych, postępowanie cywilne może być traktowane jako uzupełnienie dla stosowania innych procedur prawnych (szczególnie postępowania karnego).

Ad 8. Najbardziej kosztownym elementem postępowań cywilnych w sprawach o naruszenie praw własności intelektualnej są opinie biegłych.

Ad II Skuteczność i sprawność procedur cywilnych

Ad 11. Jedynym pozasądowym sposobem rozstrzygania sporów z jakiego korzystamy, jest prowadzenie negocjacji ugodowych i zawieranie ugód pozasądowych. Nie korzystamy z usług mediatorów sądowych.

Ad 13. Dokonanie harmonizacji na szczeblu unijnym wydaje się zasadne, a Dyrektywa służy temu celowi. Jednakże pierwszorzędne znaczenie ma właściwa implementacja przepisów do prawa polskiego i ich stosowanie w praktyce.

¹ BSA Global Software Piracy Study 2011, <http://portal.bsa.org/globalpiracy2011/>

² jw.

Ad III Roszczenia informacyjne

Ad 15. W ramach prowadzonej na terytorium RP działalności BSA utworzyło otwartą infolinię i adres poczty elektronicznej poprzez które przyjmowane są zgłoszenia o piractwie komputerowym. Z punktu widzenia ujawniania naruszeń, producenci zrzeszeni w BSA nie korzystają szeroko z roszczeń informacyjnych, choć zdarzało się tak w pojedynczych przypadkach. Przypadki te jednak nie polegały na podnoszeniu roszczeń o ujawnienie przez pośredników danych podmiotów naruszających.

Ad IV Procedury informowania o zarzucanym naruszeniu prawa

Ad 17. Informowanie pośrednika (w praktyce – podmiotu dostarczającego usługi internetowe tzw. Internet Service Provider - „ISP”) o praktykach wykorzystywania usług przez usługobiorcę do dokonywania naruszeń praw własności intelektualnej, uznajemy za wartościowy i skuteczny sposób zwalczania tego typu praktyk. Podmioty ISP reagują w różny sposób na tego typu informacje, nie zawsze blokując usługobiorcy dostęp do nielegalnie wykorzystywanych treści stanowiących przedmiot własności intelektualnej. Każdorazowo warunkiem jest przekazanie ISP informacji uprawdopodobniającej naruszenie praw własności intelektualnej.

Ad 18. Informowanie podmiotu naruszającego prawa własności intelektualnej mogłoby być użyteczne, ale wybór powinien należeć do uprawnionego, który zamiast informowania o podmiotu naruszającego powinien móc wybrać bezpośrednio drogę postępowania cywilnego (np. w formie zabezpieczenia roszczeń lub dowodów). Równocześnie, znaczącą barierą w tym zakresie jest ograniczona możliwość poznania tożsamości podmiotów naruszających prawa własności intelektualnej w Internecie.

Ad 20. W naszej ocenie dodatkowe działania w przypadku naruszeń notorycznych lub dokonywanych na skalę handlową, np. zawieszenie konta internetowego, mogłyby zostać wprowadzone. Stosowanie takich środków powinno być jednak oparte na dowodach oraz procedurach, które są proporcjonalne oraz mają określone gwarancje prawidłowego przebiegu, np:

- (i) środki mogą być stosowane na podstawie umowy, tj. w ramach realizowania uprawnień na wypadek naruszenia umowy z dostawcą usług lub rejestratorem domeny (mechanizmy kontraktowe są pomocne i skuteczne w zwalczaniu piractwa on-line oraz powinny być szeroko stosowane); lub
- (ii) środki mogą być stosowane na podstawie orzeczenia sądu, pod warunkiem, że strony sporu były wysłuchane i miały możliwość przedstawienia dowodów, a decyzja sądu podlega zaskarżeniu przed niezawisłym sądem. Zanim orzeczenie stanie się prawomocne, strony powinny mieć prawo zastosowania środków zaskarżenia.

Ad VII Środki naprawcze

Ad 25. Usunięcie skutku naruszenia najczęściej sprowadza się do zasądzenia odszkodowania na rzecz podmiotu legitymującego się majątkowymi prawami autorskimi.

Ad 26. Najwłaściwszym sposobem usunięcia skutków naruszenia jest odszkodowanie, które pełni funkcję rekompensacyjną i odstraszącą przed dalszymi naruszeniami.

Ad 28. W przypadku programów komputerowych, utylizacja produktów celem ponownego użycia lub przekazanie na cele charytatywne nie jest właściwym rozporządzeniem pirackim oprogramowaniem, a jeżeli miałyby być dokonane, to tylko za zgodą podmiotu uprawnionego.

Ad VIII Odszkodowania

Ad 33. Zdecydowanie zgadzamy się z opinią, że wysokość odszkodowania nie powinna być niższa niż wartość korzyści uzyskanych przez podmiot naruszający prawo. Obecne uregulowania w tym zakresie, szczególnie art. 79 Ustawy, są rozwiązaniem sprzyjającym skutecznej ochronie praw autorskich.

Ad 34. Naprawienie szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wielokrotności stosownego wynagrodzenia lub opłaty licencyjnej ma przede wszystkim charakter zryczałtowanej formy rekompensaty i ułatwia skuteczne dochodzenie roszczeń. Charakter represyjny może się ujawnić przy znacznej liczbie naruszeń, gdy wielokrotność stosownego wynagrodzenia okaże się być znaczną kwotą. Jednakże należy pamiętać, że kwota ta jest zawsze wynikiem tylko i wyłącznie skali naruszeń. Co więcej, roszczenie pieniężne odpowiadające wielokrotności stosownego wynagrodzenia jest elementem niezbędnym dla skuteczności zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej. W innym przypadku, podmioty korzystające z legalnych utworów miałyby pozycję gorszą od podmiotów naruszających prawa do tych utworów.

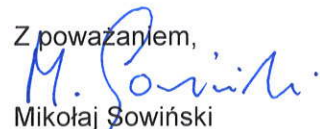
Należy równocześnie pamiętać, że Dyrektywa *expressis verbis* stanowi, że „środki, procedury i środki naprawcze [powinny być] (...) skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.” (Art. 3 ustęp 2 Dyrektywy). Obecnie obowiązujący przepis art. 79 Ustawy bierze pod uwagę bardzo specyficzny charakter przedmiotu ochrony. Najbardziej rozpowszechniona forma piractwa w naszym kraju (piractwo fonograficzne, filmowe i komputerowe) dotyczy utworów, które najczęściej mają postać niematerialną, jak również są rozpowszechniane na nośnikach, które nie dość, że mogą być łatwo i masowo powielane, to ich jakość nie odbiega często od wartości oryginału. Dlatego też, w typowej sytuacji, naruszytel dobra chronionego przepisami art. 79 Ustawy może korzystać z utworu w sposób, w jaki korzysta z niego osoba, która legalnie nabyła egzemplarz takiego utworu. Dla przykładu można podać przedsiębiorstwa, które bardzo często opierają swoją działalność w całości lub w części przez lata na pirackim oprogramowaniu, najczęściej bez wyraźnego pogorszenia ich jakości. Wprowadzenie przez ustawodawcę roszczenia o zapłatę dwu lub trzykrotnej wartości stosownego wynagrodzenia było więc głęboko przemyślane i miało na celu uwzględnienie tej specyfiki.

Ad VII Nadużycie środków egzekwowania praw własności intelektualnej.

Ad 38. Polskie regulacje w przedmiocie egzekwowania praw własności przemysłowej nie różnią się niczym w zakresie standardów i gwarancji procesowych od innych postępowań w sprawach cywilnych. Nie jest nam znany przykład zastosowania art. 5 Kodeksu cywilnego w tego typu sprawach.

Ad 39. W sprawach o naruszenie praw własności intelektualnej prawo do sprawiedliwego procesu jest gwarantowane w wystarczający sposób, nie odbiega to od innych spraw cywilnych.

Z poważaniem,

Mikołaj Sowiński

Doradca prawny BSA w Polsce